

Op 9 december 2013 heeft u opgemeld ontwerp wetsvoorstel gepubliceerd via Internetconsultatie. Het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand, hierna de Raad, maakt graag gebruik van de consultatiemogelijkheid. Het wetsvoorstel geeft de Raad aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemeen

De Raad is van mening dat burgers beter in staat zullen zijn om een rechtvaardige oplossing te vinden in een juridisch kwestie wanneer wet- en regelgeving, werkwijzen en gerechtelijke procedures eenvoudig en duidelijk worden ingericht, (zie <http://rvr.org/nl/news,2012/02/De-burger-en-rechtvaardige-oplossingen-centraal.html>).

Het belangrijkste is dat burgers, waar mogelijk, zelf in onderling overleg zoveel mogelijk kunnen regelen zodat zij minder vaak een beroep op een juridisch specialist hoeven te doen. Dit wetsontwerp kan daar zeker aan bijdragen, omdat een gerechtelijke procedure en rechtsbijstand niet langer verplicht zijn voorgeschreven in gevallen waarin echtgenoten zonder kinderen willen scheiden. Daar kan een stimulans van uitgaan.

Daarom is de Raad te spreken over uw voorgenomen voorstel. De voorgestelde vereenvoudiging kan er daarbij tevens aan bijdragen dat voor rechtsbijstand en rechtspraak minder kosten hoeven te worden gemaakt.

Verder past dit wetsvoorstel volgens de Raad in de lijn van het wetsvoorstel van Van der Steur en Recourt (Kamerstukken 33312, nr. 2) om de berekening van alimentatie te vereenvoudigen.

Tot slot sluit dit wetsvoorstel verder ook goed aan bij de verdere ontwikkeling van de online voorziening Rechtwijzer 2.0 die de Raad samen met HiiL (The Hague Institute for Internationalisation of Law) aan het voorbereiden is.

Verdere opmerkingen

Belangrijkste winst van het wetsvoorstel is, zoals gezegd, dat burgers vaker in onderling overleg hun scheiding duurzaam kunnen regelen. In het wetsvoorstel wordt het verantwoord geacht om de scheiding mogelijk te maken zonder tussenkomst van de rechter en zonder verplicht juridisch advies. Eventuele complexe verdelingen kunnen achteraf nog aan de rechter worden voorgelegd, aldus bovenaan op pagina 5 van de memorie van toelichting.

Op pagina 6 van de memorie van toelichting wordt als volgt overwogen:

"(...) tevens zal de desbetreffende informatie, alsmede overige van belang zijnde informatie voor echtgenoten die hun scheiding zelf willen regelen, geplaatst worden op de informatiewebsite van de overheid. Voor vragen kunnen de echtgenoten zich wenden tot het Juridisch Loket of kunnen zij zich wenden tot een juridisch deskundige zoals een (mediator-)advocaat of -notaris van hun keuze. Of dit laatste noodzakelijk is, hangt vanzelfsprekend in hoge mate af van de complexiteit van de vermogenssituatie van de echtgenoten. Zo zullen echtgenoten die beiden in loondienst zijn en een vergelijkbaar salaris hebben, die geen eigen woning of ander onroerend goed bezitten en evenmin aandelenportefeuilles of andere voor de leek minder toegankelijke vermogensbestanddelen, vrij gemakkelijk overzicht kunnen verkrijgen over de stappen die gezet moeten worden om hun huwelijk te beëindigen en overeenstemming te bereiken over de gevolgen ervan dan echtgenoten wier vermogenspositie van complexe aard is. In laatstgenoemde situatie ligt het voor de hand dat de echtgenoten zich wenden tot een in het echtscheidingsrecht gespecialiseerde deskundige om hen bij te staan bij het bij de echtscheiding

behorende uit elkaar halen van de verscheiden vermogensbestanddelen en eventuele aanspraken op alimentatie en pensioenverevening te bespreken. Het behoort echter tot de eigen verantwoordelijkheid van de echtgenoten om te bepalen of zij behoefte hebben aan gespecialiseerd juridisch advies. (...)"

De Raad meent dat de verdere ontwikkeling van Rechtwijzer 2.0 - zoals bekend is bij uw Ministerie - aan kan sluiten bij de passage waarin wordt gesproken over de informatiewebsite van de overheid.

Rechtwijzer kan - als een vanuit de overheid in het leven geroepen voorziening - rechtzoekenden, die zelf in onderling overleg afspraken willen maken, in veel gevallen daarbij ondersteunen. Dit volgens het leidende principe dat de kosten voor de burger (en ook voor de overheid) lager kunnen blijven naarmate er minder vaak een beroep op juridische specialisten of beslissers wordt gedaan.

Namens het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand,
Hoogachtend,

P. van den Biggelaar
Directeur Stelsel